Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра теорії та практики управління

Сучасні тенденції в управлінні містом

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	***Перший (бакалаврський)***
Галузь знань	*28 Публічне управління та адміністрування*
Спеціальність	*281 Публічне управління та адміністрування*
Освітня програма	*Адміністративний менеджмент*
Статус дисципліни	*Вибіркова*
Форма навчання	*заочна*
Рік підготовки, семестр	*3 курс, осінній семестр*
Обсяг дисципліни	*4 кредити ECTS / 120 годин* *лекції 6 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 112 год.*
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*Залік / домашня контрольна робота*
Розклад занять	*http://roz.kpi.ua/*
Мова викладання	*Українська*
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: *Іщенко Анна Миколаївна, старший викладач кафедри ТПУ, a.ishchenko@kpi.ua* Практичні / Семінарські: *Іщенко Анна Миколаївна, старший викладач кафедри ТПУ, a.ishchenko@kpi.ua* Лабораторні: відсутні
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс: https://classroom.google.com/c/NjIwODQ2MDI3ODA3?cjc=arczmqs

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

За даними Державної служби статистики України[1] 69% українців проживає, працює і навчається у містах. Тому питання управління містами задля підвищення якості та безпеки життя міських громадян, підвищення комфортності інфраструктури міста, розвитку громадських просторів є як ніколи актуальним. Міста України дуже різноманітні. Наприклад, місто Мелітополь у 2019 році було визнано переможцем у номінації UNESCO Learning city Awardees.

*Основною **метою навчальної дисципліни** є формування знань щодо особливостей управління містом як складним соціально-економічним утворенням.*

Цей курс буде особливо корисним для тих, хто цікавиться сучасними тенденціями в управлінні містом, зокрема, використанням сучасних електронних інструментів та аналітичних рішень на їх основі для більш ефективного управління. Протягом курсу слухачі зможуть не тільки оволодіти необхідними управлінськими компетенціями, але й стати активними мешканцями свого міста, дізнатись як можна покращити якість та безпеку життя на рівні свого двору або району.

[1] http://database.ukrcensus.gov.ua/MULT/Dialog/statfile_c.asp

Слухачі курсу зможуть розпочати вивчення сучасних інструментів управління містом з розгляду не тільки історичних аспектів зародження та розвитку міст, але й розглянути найбільш сучасні моделі міст на конкретних кейсах. Проаналізувати основні системи і підгалузі міського господарства, в тому числі дорожнє господарство та міський транспорт, дізнатись більше про особливості міської мобільності і шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з ними.

Завданнями дисципліни є отримання здобувачами вищої освіти знань стосовно сучасних тенденцій в управлінні містами, а саме отримання знань про сучасні моделі міст та особливості управління ними, уявлення про види міського господарства, онлайн-інструменти управління містами, джерела фінансування, інвестиційні інструменти забезпечення економічного розвитку міста; аналіз наявного досвіду управління провідними містами світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен поглибити:

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності (ФК)

Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання (ПРН)

Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: публічного управління та адміністрування. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна дисципліна тісно пов'язана з іншими дисциплінами управлінського блоку: «Регіональне управління та місцеве самоврядування», «Основи публічного управління та адміністративної діяльності» та іншими.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджер Viber та Кампус КПІ ім. Ігоря Сікорського, навчальні матеріали розміщені у відповідному Гугл-класі. А також необхідно володіти навичками з використання текстового редактора та і редактора зі створення презентацій.

3. Зміст навчальної дисципліни

Історія розвитку міст і процес урбанізації. Моделі міст.

Моделі та технології управління містом.

Сучасні моделі місцевого самоврядування.

Система місцевого самоврядування в Україні.

Джерела фінансування та інвестиційні інструменти забезпечення економічного розвитку міста
Онлайн-інструменти управління містом, впровадження концепції smart-city в Україні
Планування та зонування міст
Житлова політика у місті.
Управління багатоквартирними будинками
Основні тенденції в управлінні міською мобільністю
Екологія міста

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література (підручники, навчальні посібники)

Влащенко, Н. М. (2016). *Сіті-брендинг: Навчальний посібник.* Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

Центр громадської експертизи. (2013). *Джерела та механізми фінансування місцевого економічного розвитку: Навчальний посібник.* Проект "Місцевий економічний розвиток міст України".

Додаткова література (монографії, статті, документи, електронні ресурси)

З фонду НТБ КПІ ім. Ігоря Сікорського

Парфан, Н., & Хвиль, А. (Ред.). (2012). *Анатомія міста: Київ: Урбаністичні студії: Збірка статей.* Смолоскип.

Гаватюк, Л. С. (2016). *Фінансове оздоровлення житлово-комунального господарства в умовах реформування галузі: Монографія.* Буковинський державний фінансово-економічний університет.

Гайко, Ю. І., Жидкова, Т. В., Завальний, Т. М., Рапіна, Т. В., Чепурна, С. М., & Шишкін, Е. А. (2019). *Проблеми та перспективи розвитку житлової забудови в умовах комплексної реконструкції міста: Монографія.* Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

Горбачов, П. Ф., & Свічинська, О. В. (2016). *Моделювання вибору шляху пересування пасажирів у міських системах громадського транспорту: Монографія.* Харківський національний автомобільно-дорожній університет.

Губський, А. М. (2017). *Автоматизація процесу управління міським господарством: Автореферат дисертації ... кандидата технічних наук (05.13.07 – автоматизація процесів керування).*

Ісаєнко, Д. В., & Омельяненко, М. В. (2018). *Основи нормування міського середовища: Навчальний посібник.* Київський міжнародний університет.

Килимник, І. І., Коляда, Т. А., Домбровська, А. В., & Бровдій, А. М. (2018). *Перспективи розвитку державно-приватного партнерства в галузі житлово-комунального господарства: Колективна монографія.* Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

Клебанова, Т. С., Димченко, О. В., & Рудаченко, О. О. (2016). *Оцінка, аналіз і попередження кризового стану підприємств житлово-комунального господарства: Монографія.* Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

Карпенко, М. Ю. (Ред.). (2015). *Комп'ютерні технології в міському та регіональному господарстві: Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (23-28 листопада 2015 р.).* Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

Мамонов, К. А. (Ред.). (2015). *Особливості геоінформаційного моделювання, земельного адміністрування та оцінки міського середовища: Монографія.* Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова.

ДП Український державний науково-дослідний інститут проектування міст "Діпроміcто" імені Ю. М. Білоконя, Київський національний університет будівництва і архітектури. (2016). *Реабілітація міських територій: Збірник наукових праць.* Логос.

Borisova, T. M., & Monastyrskyi, G. L. (Eds.). (2018). *Forming of the marketing mechanism of sustainable urban transport development on the principles of ecological logistics: Monograph.* Ternopil National Economic University.

Ресурси Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського

Чукут, С. А., & Дмитренко, В. І. (2016). Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід, 13*, 89-93. Доступно за посиланням: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_13_17.

Сингаївська, О. І., Васильєва, Г. Ю., Усова, О. С., & Чередніченко, П. П. (2019). Міське господарство. *Містобудування та територіальне планування, 70*, 532-537. Доступно за посиланням: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MTP_2019_70_51.

Андрєєва, О. (2013). Особливості управління міським господарством як складною економічною системою. *Схід, 5*, 5-9. Доступно за посиланням: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2013_5_2.

Базецька, Г. І., Жовтяк, Г. А., & Серьогіна, Д. О. (2019). Проблеми вдосконалення економічної системи підприємств міського господарства. *Комунальне господарство міст. Серія: Економічні науки, 7(153)*, 49-59. Доступно за посиланням: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_econ_2019_7_153_10.

Башинська, І. О., & Філіппов, В. Ю. (2017). Проблеми та шляхи удосконалення функціонування міського пасажирського транспорту. *Економіка. Фінанси. Право, 7(1)*, 35-37. Доступно за посиланням: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_7(1)__10.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 6 годин лекцій та 4 годин семінарських занять, а також виконання модульної контрольної роботи, яка складається з 2 частин, а також виконання домашньої контрольної роботи.

Семінарські заняття з дисципліни проводяться з метою закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни «Сучасні тенденції в управлінні містом» і набуття студентами навичок та умінь управління містом, які необхідні для їх майбутнього професійного поставання, під керівництвом викладача шляхом підготовки та обговорення відповідно сформульованих питань семінарських занять, аналізу кейсів за тематикою, обговорення кращих практик. Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни, рекомендується 18 семінарських занять (з врахуванням часу на модульну контрольну роботу та залік).

Назви розділів і тем
Лекція 1. Сучасні моделі місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування в Україні.
Семінарське заняття 1. Аналіз моделей управління містом, кращі практики, що можуть бути використані для міст України
Лекція 2. Онлайн-інструменти управління містом, впровадження концепції smart-city в Україні
Лекція 3.Основні тенденції в управлінні міською мобільністю
Семінарське заняття 2. **Екологія міста**

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Одним з основних видів контролю підчас опанування навчальної дисципліни «Сучасні інструменти управління містом» є виконання домашньої контрольної роботи. ДКР виконується згідно з вимогами, у термін, зазначений викладачем.
ДКР має на меті з урахуванням інформації, отриманої під час навчальної дисципліни, проаналізувати одне місто України та на основі аналізу визначити: яка з моделей розвитку міст найкраще відповідає його потенціалу та які інструменти управління містом потрібно застосувати для отримання найкращих результатів.

В процесі виконання роботи потрібно звернути увагу на такі елементи як: історія розвитку міста, особливості його розташування та соціально-економічного розвитку. Для визначення найкращої моделі розвитку даного міста, також пропонується провести його SWOT-аналіз.
Також пропонується проаналізувати сайти органів державної влади міста, проаналізувати які складові електронного урядування на даний момент реалізовані і які було б перспективно розвинути у майбутньому.

ДКР оцінюється за критеріями: повноти й глибини розкриття теми; наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми тощо); кількості використаних джерел і чіткості посилань на них; відображення практичних матеріалів та статистичних даних; оформлення; обґрунтування власної думки студента з цього питання у вигляді висновку.
Граничний термін подання ДКР на перевірку: за 10 днів до початку залікової сесії.
ДКР перевіряється на плагіат. У разі виявлення академічної не доброчесності, робота анулюється і не перевіряється.

Назви розділів і тем
Історія розвитку міст і процес урбанізації. Моделі міст.
Процес урбанізації, його особливості, аналіз основних проблем
Моделі міського розвитку. Альтернативні моделі розвитку міст: еволюційні та сучасні
Моделі та технології управління містом.
Аналіз моделей управління містом, кращі практики, що можуть бути використані для міст України
Аналіз управлінських рішень, прийняття яких вплинуло на розвиток конкретних міст світу.
Джерела фінансування та інвестиційні інструменти забезпечення економічного розвитку міста

Назви розділів і тем
Джерела фінансування та механізми фінансування місцевого економічного розвитку
Аналіз кращих практик фінансування місцевого економічного розвитку Модульна контрольна робота
Філософія розумного споживання та використання ресурсів мешканцями міст.
Екологічні проблеми міст та сучасні шляхи їх вирішення: світлове забруднення, шумове забруднення, викиди, сміття, якість повітря тощо.
Планування та зонування міст
Планування міст в різні історичні періоди: аналіз спільного та відмінного. Міста радянського та пострадянського періоду. Новий урбанізм. Міське планування: спонтанний та планомірний розвиток
Генеральний план розвитку міста: поняття, функції. Лінійне планування, радіально-кільцеве планування, багатопроменева або зірчаста структура, багатоядерна або пелюсткова структура. Модель концентричних зон, секторальні міста. Функціональне зонування міст. Джентрифікація міст
Житлова політика у місті. Управління багатоквартирними будинками
Житлова політика у місті.
Управління багатоквартирними будинками.
Аналіз найпоширеніших інструментів електронної демократії в місті: е-петиції, громадські бюджети участі, платформи е-участі та інші.
Концепція розумного міста
Історія місцевого самоврядування в Україні та світі.
Нормативно-правові засади європейських стандартів розвитку місцевого самоврядування
Управління міською мобільністю
Кейс-стаді «Міська мобільність в місті Києві»

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

***Відвідування занять**. Відсутність на аудиторному занятті не передбачає нарахування штрафних балів, оскільки фінальний рейтинговий бал студента формується виключно на основі оцінювання результатів навчання. Разом з тим, обговорення результатів виконання тематичних завдань, а також презентація / публічний виступ та участь у обговореннях та доповнення на семінарах оцінюватимуться під час аудиторних занять.*

Для активної участі у роботі семінару студент готується за рекомендованою викладачем до певного семінарського заняття літературою. Участь у роботі семінару також передбачає підготування однієї доповіді або співдоповіді у межах усіх занять.

***Пропущені контрольні заходи оцінювання**. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: https://kpi.ua/files/n3277.pdf.*

***Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання**. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.*

***Академічна доброчесність.** Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний*

інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code. Процедура з питань запобігання та виявлення плагіату в академічних текстах за авторства здобувачів, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування визначена у «Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: https://osvita.kpi.ua/node/47.

Політика використання штучного інтелекту. *Регламентується наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: https://osvita.kpi.ua/node/1225.*

Норми етичної поведінки. *Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: https://kpi.ua/code.*

Інклюзивне навчання. *Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни «Сучасні тенденції в управлінні містом» може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.*

Навчання іноземною мовою*. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англомовних джерел.*

Призначення заохочувальних та штрафних балів. *Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.*

Заохочувальні бали		*Штрафні бали*	
Критерій	*Ваговий бал*	*Критерій*	*Ваговий бал*
Написання тез, статті	5-10 балів	-	-
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	5-10 балів	-	-

Підготування до семінарських занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Семестрова атестація проводиться у вигляді заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль*: фронтальні опитування, участь у роботі семінарів, доповідання, електронне звітування, МКР.*

Семестровий контроль*: залік*

Умови допуску до семестрового контролю*: Якщо семестровий рейтинг більше 60 балів студент може не виходити на залікову контрольну роботу, а отримати оцінку «автоматом».*

Модульна контрольна робота*. Завдання до МКР викладено у Гугл-класі*

№ з/п	*Контрольний захід оцінювання*	*Ваговий бал*	*Кількість*	*Разом*
1.	Практичне заняття. Презентація й публічний виступ	20	1	20
2.	Участь у обговореннях та доповненнях на практичному занятті	20	1	20
3.	Модульна контрольна робота	60	1	60
	Разом			100

Перший компонент – участь у роботі семінару. Активна участь оцінюється у 3 бали, малоактивна участь, некоректні запитання та коментарі, які свідчать про непідготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу в семінарі до 1 балу або до 0 балів.

Другий компонент – підготування доповіді на задану тему, яке оцінюється у 6 балів: відмінне творче розкриття завдання, вільне володіння матеріалом – 6 балів; добре, глибоке розкриття завдання – 4-5 бали; задовільне обґрунтоване розкриття завдання – 3-1 бали. Співдоповідання

(опонування) оцінюється у 3 балів: відмінне вільне володіння матеріалом, обґрунтовані та аргументовані запитання, зауваження й коментарі – 3 бали; добре володіння матеріалом – 2 бали; задовільне, слабке володіння матеріалом – 1 бал.

Для отримання заліку з кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	*Оцінка*
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Методи та форми навчання включають не лише традиційні університетські лекції та семінарські зайняття, а також елементи роботи в командах, брейнштorму та групових дискусій. Застосовуються стратегії активного навчання, які визначаються такими методами та технологіями: методи проблемного навчання (дослідницький метод); особистісно-орієнтовані технології, засновані на таких формах і методах навчання як кейс-технологія і проектна технологія; візуалізація та інформаційно-комунікаційні технології, зокрема електронні презентації для лекційних занять. Комунікація з викладачем будується за допомогою використання інформаційної системи «Електронний кампус», платформи дистанційного навчання «Сікорський», а також такими інструментами комунікації, як електронна пошта, Telegram і Viber. Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань.

***Факультативне навчання**. Для кращого розуміння окремих складових навчальної дисципліни пропонується проходження онлайн-курсу за веб-посиланням: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/URBAN101/2015_T1/about*

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено старший викладач кафедри ТПУ Іщенко Анна Миколаївна

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № 15 від 07.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)